

जागतिक बँकेच्या अर्थ सहाय्याने राज्यात राबविण्यात येणा-या महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्पांतर्गत (Maharashtra Agricultural Competitiveness Project) पशुधन आधार सेवा (Livestock Support Services) उपघटक राबविण्यास प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एमएसीपी-२०११/प्र.क्र.३५७/पदुम-४,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- ०२ नोव्हेंबर, २०१७

वाचा-

१. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्र.एमएसीपी-२०११/प्र.क्र. ३५७/ पदुम-४ दि. २८.०९.२०११.
२. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्र. एमएसीपी-२०११/प्र.क्र. ३५७/ पदुम-४ दि. ३०.१२.२०१६
३. जागतिक बँकेचे ई-मेल संदेश दि. ०३.०२.२०१७
४. एमएसीपी/पीसीयु/सुकाणू समिती बैठक/६२७/२०१७ दि. २०.०६.२०१७
५. एम.ए.सी.पी./पीआयु एएचडी/वाढीव निधी/१०४/२०१७-१८ दि. २७.०६.२०१७
६. क्र. बासप्र-०४१७/प्र.करा ९१/२१स सहक्र पणन व वस्त्रोद्योग विभाग मंत्रालय मुंबई-३२ दि. ८.०८.२०१७
७. एमएसीपी/पीसीयु/लेखा/ वाढीव - आराखडा/८१९/२०१७-१८ दिनांक २२/०८/२०१७
८. आयुक्त पशुसंवर्धन कार्यालयाचे पत्र- एमएसीपी/पीसीयु/लेखा/ वाढीव आराखडा/८१९/२०१७-१८ दि. २२/०८/२०१७.

प्रस्तावना :-

जागतिक बँकेच्या अर्थ सहाय्याने, राज्यात राबविण्यात येणा-या महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्पांतर्गत (Maharashtra Agricultural Competitiveness Project) पशुधन आधार सेवा उपघटक राबविण्यास, वाचा १ येथील दि. २८.०९.२०११ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

त्यानंतर वाचा २ येथील शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्पांतर्गत (Maharashtra Agricultural Competitiveness Project) पशुधन आधार सेवा उपघटक राबविण्यास दि. ३० डिसेंबर, २०१७ पर्यंत रु. ८६२.१० लक्ष मर्यादेत खर्च करण्याकरिता प्रशासकीय मंजूरी देण्यात आलेली होती.

वाचा ३, ४, ५ व ६ अन्वये, महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्प राबविण्यासाठी प्रकल्पाची अंतिम तारीख ३१ ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत वाढविण्यात आलेली आहे. तसेच, दरम्यानच्या काळात प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष पशुसंवर्धन अंतर्गत शेळी एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय या उपघटकाची अंमलबजावणी सातारा या जिल्ह्यातून करण्यासाठी तसेच, इतर उपघटकांसाठी वाढीव निधी रु. १९२.०८ लक्ष इतका प्रस्तावित करण्यात आला असून, त्यास जागतिक बँक व सुकाणू समिती यांनी वाचा ६ नुसार मान्यता प्रदान केलेली आहे.

वाचा ७ अन्वये, प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र कृषि स्पर्धाक्षम प्रकल्प यांनी वाढीव निधीस वित्त विभागाची मान्यता घेऊन प्रशासकीय मान्यतेचा शासन निर्णय निर्गमित करण्याबाबतचा प्रस्ताव प्रधान सचिव, कृषि विभाग मंत्रालय मुंबई-३२ यांना सादर केलेला आहे.

सदरचा कार्यक्रम राज्यात राबविण्यापूर्वी या पूर्वी निर्गमित करण्यात आलेला शासन निर्णय दि. ३० डिसेंबर, २०१६ अधिक्रमित करून खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

जागतिक बँकेच्या अर्थसहाय्याने राज्यात राबविण्यात येणा-या महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्प (Maharashtra Agricultural Competitiveness Project) अंतर्गत पशुधन आधार सेवा (Live Stock Support Services) व ह्या उपघटकाखाली समाविष्ट बाबीवर दि. ३१ ऑक्टोबर, २०१८ पर्यंत रु. १०३६.८५ लक्ष निधीच्या मर्यादेत खर्च करण्यास याद्वारे, शासनाची प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

सदर उपघटकाची अंमलबजावणी प्रकल्प करारातील तरतुदीनुसार तसेच, प्रकल्प अंमलबजावणी आराखड्याप्रमाणे करण्यात यावी.

१. ग्राम पशुसंवर्धन विस्तार संघ- पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती :-

पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती यांची नेमणूक १२ जिल्ह्यातील ग्रामसमूहातून करण्यात आलेली आहे. या उपघटकातर्गत नेमणूक करण्यात आलेल्या प्रति पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती यांना रु. २५००/- च्या मर्यादेपर्यंत साहित्य पुरवठा (लसवहन पेटिका, भ्रमणध्वनी, एप्रन, टोपी, सिरीनजेस, वजन काटा ई.) व प्रति पशुसखी प्रति प्रशिक्षण रु.१५००/- च्या मर्यादेत प्रशिक्षण यापूर्वी देण्यात आलेले आहे.

सदर कार्यक्रमांतर्गत सन २०११-१२ व २०१२-१३ या वर्षात प्रथम व द्वितीय व तृतीय टप्प्यातील अहमदनगर, अमरावती, वाशीम, बुलढाणा, यवतमाळ, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, बीड व सोलापूर या १० जिल्ह्यात निकषाप्रमाणे निवड झालेल्या ३५५ कार्यकर्ती कार्यरत आहेत. निवड करण्यात येणा-या महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींना प्रकल्प कालावधीत प्रथम व द्वितीय वर्षी अनुक्रमे ३ व ५ दिवसांचे प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे. तथापि, अमरावती, बुलढाणा, वाशीम व यवतमाळ हे शेतकरी आत्महत्याग्रस्त जिल्हे असल्याने, या जिल्ह्यांमध्ये पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती यांना कमीत कमी ३ प्रशिक्षण व जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांनी मागणी केल्यानुसार अधिकचे प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे.

सन २०१३-१४ पासून अहमदनगर या जिल्ह्यात शेळी मेंढी पालकांना आधार देणे / शेळ्या मेंढ्यांची संघटीत बाजार व्यवस्था निर्माण करणे या कार्यक्रमात स्थापन केलेल्या व करावयाच्या प्रत्येक साधारण स्वारस्य गटामधून एका महिलेची पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती म्हणून निवड करण्यात आलेली आहे. या कार्यक्रमांमध्ये अहमदनगर जिल्ह्यामध्ये एकूण १५० पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींची निवड करण्यात आलेली असून, त्या सद्यःस्थितीत कार्यरत आहेत.

तसेच, शेळीपालन एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय प्रात्यक्षिके या कार्यक्रमांतर्गत सन २०१६-१७ यवतमाळ- ५०, पुणे -३५, सातारा -३५, बीड-८० याप्रमाणे २०० पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींची निवड करण्यात आलेली आहे.

सन २०१७-१८ मध्ये सातारा जिल्ह्यामध्ये ४० पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींची निवड करण्यात यावी. याप्रमाणे प्रकल्प कालावधीपर्यंत १२ जिल्ह्यांमधून एकूण ७४५ पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींची निवड करण्यात यावी. निवड करण्यात येणा-या महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्तींना प्रकल्प कालावधीत प्रथम, द्वितीय व तिस-या वर्षी अनुक्रमे ७, ५ व ५ दिवसांचे प्रशिक्षण आयोजित करण्यात यावे. तसेच, सदर पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्राम संपर्क कार्यकर्ती यांनी दिलेल्या पशुसेवेबाबत आकारावयाची फी याचा तपशिल परिशिष्ट १ मध्ये दर्शविण्यात आलेला आहे.

२. शेळी, मेंढी धारकांना आधार देणे / शेळ्या मेंढ्यांची संघटित बाजार व्यवस्था निर्माण करणे :-

या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी सन २०११-१२ ते २०१५-१६ या कालावधीमध्ये सेवादाते, पशुसंवर्धन विभाग व आत्मा यांच्या मार्फत करण्यात आलेली आहे. या कार्यक्रमातर्गत अहमदनगर जिल्ह्यात १५० साधारण स्वारस्य गटाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. प्रत्येक साधारण स्वारस्य गटात शेळी-मेंढीधारक १५ शेतक-यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. प्रत्येक साधारण स्वारस्य गटातील समाविष्ट शेतक-यांपैकी ५ शेतक-यांना ५०% अनुदानावर प्रत्येकी १ या याप्रमाणे प्रति स्वारस्य

गटास एकूण ५ उस्मानाबादी जातीचे पैदाशीचे बोकड पुरवठा करण्यात आलेले आहेत. ५ लाभार्थ्यांपैकी १ लाभार्थी गटामधून निवड करण्यात येणारी महिला ग्रामसंपर्क कार्यकर्ती आहे. या कार्यकर्तातर्गत एकूण ७५० पैदाशीच्या बोकडांचा पुरवठा करण्यात आलेला आहे. प्रति उस्मानाबादी पैदासक्षम बोकडाची उच्चतम अनुदान मर्यादा प्रति शेतकरी रु. ३७५०/- (प्रति बोकड खरेदी किंमत रु. ३५००/- तसेच, खाद्य व विमा रु. २५०/-) व प्रति स्वारस्य गट उच्चतम अनुदान मर्यादा (खाद्य व विम्यासह) बोकडाच्या प्रत्यक्ष किमतीच्या ५० % वा रु. १८७५०/- या पैकी, जी कमी असेल ती अनुदान मर्यादा अनुज्ञेय राहिल. अहमदनगर जिल्ह्यात यापूर्वीच दोन बोकड मेळावे आयोजित करण्यात आलेले आहेत.

पशुधन आधार सेवा या अंतर्गत अहमदनगर जिल्ह्यातील शेळी-मेंढीधारकांना आधार देणे या उपघटकांतर्गत अहमदनगर येथे सह्याद्री शेळी मेंढी उत्पादक कंपनी स्थापन करण्यात आली होती. तथापि, सदरची कंपनी अन्य कारणांमुळे संचलित न झाल्याने जागतिक बँकेच्या निर्देशानुसार अहमदनगर येथे सेवादाते यांच्या नेमणूकी करून, ५० साधारण स्वारस्य गटांची सेवादात्यांमार्फत दुसरी शेळी मेंढी उत्पादक कंपनी स्थापन करून व शेतकरी सामुदायिक सेवा केंद्राची स्थापना करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

३. शेळीपालन एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय या अंतर्गत यवतमाळ -२५०, बीड- ७५० व सातारा जिल्ह्यात ७५० प्रात्यक्षिके आयोजित करणे :-

विदर्भातील यवतमाळ जिल्ह्यामध्ये सन २०११-२०१२ ते २०१४-१५ या कालावधीत २५० प्रात्यक्षिकांचे आयोजन सेवादाते, आत्मा व पशुसंवर्धन खाते यांचे मार्फत करण्यात आलेले आहे. तसेच, सन २०१६-१७ ते ३१ डिसेंबर, २०१७ या कालावधीमध्ये बीड जिल्ह्यात ७५० प्रात्यक्षिके व नोव्हेंबर, २०१७ ते ३१ ऑक्टोबर, २०१८ सातारा जिल्ह्यामध्ये ७५० प्रात्यक्षिकांचे आयोजन करावे. त्यापैकी लाभार्थ्यांची निवड, प्रशिक्षण व त्यांच्या तांत्रिक प्रशिक्षणात्मक भेटी व तसेच तांत्रिक मार्गदर्शन सेवादाते / व्यक्ती विशिष्ट सल्लागार (पशुधन विस्तार कार्यकर्ता) पशुसंवर्धन विभाग व आत्मा यंत्रणेमार्फत करण्यात यावे.

बीड व सातारा येथील प्रति जिल्हा ७५० प्रात्यक्षिकधारकांना ५०% अनुदानावर उस्मानाबादी जातीच्या पैदाशीच्या (प्रति बोकड रु.३७५०/- (बोकड रु. ३५००/- तसेच, खाद्य व विमा रु. २५०/- अनुदान मर्यादा) बोकडाच्या प्रत्यक्ष किमतीच्या ५०% (खाद्य व विमासह) वा रु.३७५०/- या पैकी जी रक्कम कमी असेल, ती अनुदान मर्यादा अनुज्ञेय राहिल.

बीड व सातारा येथील प्रति जिल्हा ७५० प्रात्यक्षिक धारकांना १००% अनुदानावर (प्रति शेतकरी रु. १०००/- मर्यादेपर्यंत) हिरवा चारा उत्पादनासाठी बी-बियाणे व खत वाटप करण्यात यावे.

बीड व सातारा जिल्हातील प्रति जिल्हा ७५० प्रात्यक्षिक धारक शेळीपालक शेतक-यांपैकी प्रति जिल्हा १५० शेळीपालक शेतक-यांना ७५% अनुदान वर प्रत्येकी १ विद्युतचलित चारा कटाई यंत्र व ६ प्लास्टिक मुरघास पिशवी अशा १ संचासाठी युनिट कॉस्ट रु.२००००/- असेल. सदर संचाच्या प्रत्यक्ष किमतीच्या ७५% वा रु.१५०००/- या पैकी जी रक्कम कमी असेल, तेवढ्या रकमेचे अनुदान अनुज्ञेय राहील. लाभार्थ्यांची निवड करताना १५० पेक्षा जास्त शेतक-यांचे अर्ज प्राप्त झाल्यास सोडत पद्धतीने निवड करण्यात यावी. सदर उपघटकाची अंमलबजावणी यवतमाळ येथील उपघटक अंमलबजावणीच्या धर्तीवर करण्यात यावी.

बीड व सातारा जिल्ह्यात तीन बोकड मेळाव्यांचे आयोजन अहमदनगर येथील बोकड मेळाव्याच्या धर्तीवर करण्यात यावे.

बीड व सातारा जिल्ह्यांमध्ये प्रति जिल्हा एकूण ७५० प्रात्यक्षिक धारकांपैकी प्रति जिल्हा १५० प्रात्यक्षिकधारकांना शेळीवाडा बांधकामापोटी प्रति प्रात्यक्षिकधारक रु.२५०००/- इतके अनुदान देय राहील. लाभार्थ्यांची निवड करताना १५० पेक्षा जास्त शेतक-यांचे अर्ज प्राप्त झाल्यास सोडत पद्धतीने निवड करण्यात यावी.

या उपघटकांतर्गत निवड केलेल्या प्रात्यक्षिकधारक शेतक-याने प्रथम स्वहिस्स्याच्या रक्कमेतून निवा-याचे बांधकाम व इतर मुलभूत सुविधा उभा-याव्यात. शेळीवाड्याचे बांधकाम करण्यासाठी आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. प्रात्यक्षिकधारक शेतक-याने केलेल्या शेळीवाडा बांधकामांतर्गत उभारलेल्या मुलभूत सुविधांची प्रत्यक्ष तपासणी व मुल्यांकन अहवाल संबधित तालुक्याचे पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार) यांनी वेळोवेळी करून, शेळीवाड्याचे प्रात्यक्षिकधारक शेतक-यासह छायाचित्र संबधित जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांचेकडे सादर करावे व सदरच्या मुल्यांकन अहवालानुसार दोन समान टप्प्यामध्ये देय अनुदान अदा करण्यात यावे.

बीड व सातारा जिल्ह्यांमध्ये प्रति जिल्हा १ याप्रमाणे प्रात्यक्षिक धारकांची उत्पादक कंपनी सेवादाते यांचे नेमणुका करून स्थापन करण्यात यावी.

या उपघटकाची अंमलबजावणी व्यक्ति विशिष्ट सल्लागार यांच्या नेमणूकी करून करण्यात यावी. बीड जिल्ह्यात ४ व सातारा येथे ५ व्यक्ति विशिष्ट सल्लागार यांची नेमणूक प्रकल्पांतर्गत विहित करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार जागतिक बँकेच्या मंजूर विषयसूचीनुसार (Terms of Reference) आयुक्त पशुसंवर्धन यांच्या अध्यक्षतेखालील निवड समिती द्वारे करण्यात यावी. व्यक्ति विशिष्ट सल्लागार यांना देय असणारे प्रतिमहा सल्लागार शुल्क जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त बीड व सातारा यांचेमार्फत अदा करण्यात यावे.

४. जनावरांच्या आरोग्य तपासणी शिबिरांचे आयोजन करणे :-

सन २०११-१२ ते २०१५-१६ या कालावधीत जनावरांच्या आरोग्य तपासणी शिबिरांचे आयोजन या उपघटकाचे प्रकल्पातील २० मोठ्या जनावरांचे बाजार व ४ शेळ्या / मेंढ्यांच्या बाजार कार्यक्षेत्रात शिबिरांचे आयोजन शासनाने मंजूर केलेल्या कामधेनु दत्तक ग्राम योजनेच्या धर्तीवर करण्यात आलेले आहे. लाभ क्षेत्रातील किमान ३०० ते ५०० पैदासक्षम जनावरे व शेळ्या / मेंढ्या असणा-या गावातून ग्राम संमतीने शिबिरांचे आयोजन करण्यात आलेले आहे. या शिबिरांमध्ये शेळ्या / मेंढ्यांना प्राधान्य देण्यात आलेले आहे. यामध्ये वंध्यत्व उपचार, गोचीड गोमाशीचे निर्मूलन, कृत्रिम रेतन, जंतनाशक पाजणे या सेवा पुरविण्यात आलेल्या आहेत. एकूण २३० शिबिरांचे आयोजन करण्यात आलेले आहे.

सन २०१६-१७ ते ऑक्टोबर, २०१८ या कालावधीत प्रकल्पाच्या कार्यक्षेत्रामध्ये एकूण ११० शिबिरांचे आयोजन करण्यात यावे. बीड जिल्ह्यात (शेळी एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय या उपघटकाची अंमलबजावणी प्रस्तावित असल्याने) शिबिरांचे आयोजन करण्यात यावे. या अंतर्गत प्रतिवर्षी २ शिबिरे सहा महिन्यांच्या अंतराने आयोजित करण्यात यावीत. अंतीमत: एकूण ३४० शिबिरांचे आयोजन प्रकल्प कालावधीत करण्यात यावे.

५. पुणे येथील पशुसंवर्धन विभागाच्या राज्यस्तरीय प्रशिक्षण केंद्राचे बळकटीकरण करणे :-

सन २०११-१२ ते २०१५-१६ या कालावधीत मोठ्या जनावरांचे २० बाजार व लहान जनावरांचे ४ बाजाराच्या लाभ क्षेत्रातील ३८८ पशुधन विकास अधिकारी व सहाय्यक पशुधन विकास अधिकारी / पशुधन पर्यवेक्षकांना प्रकल्प कालावधीत प्रशिक्षण देण्यात आलेले आहे. या प्रशिक्षणचा कालावधी ५ दिवसांचा होता. यामध्ये पशुधन बाजारांचे व्यवस्थापन, जनावरांच्या रोग निर्मूलनाचे व्यवस्थापन आणि अनुषंगिक विषयांचा समावेश होता. सदरहु प्रशिक्षणचा अभ्यासक्रम आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य यांनी तयार केलेला होता. प्राचार्य राज्यस्तरीय प्रशिक्षण केंद्र यांनी योजनेची अंमलबजावणी केलेली होती. या उपघटकासाठी प्राप्त होणा-या निधीतून प्रशिक्षण सुविधांचे बळकटीकरण, प्रशिक्षण आयोजन व प्रशिक्षण साहित्य खरेदी करण्यात आलेले आहे

६. प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष (पी. आय. यु. पशुसंवर्धन)

मंजूर प्रकल्प अंमलबजावणी आराखड्यानुसार प्रकल्पांतर्गत समाविष्ट पशुसंवर्धन विभागाच्या दि. २८ सप्टेंबर, २०११ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राहिल.

७. पशुधन आधार सेवेचे अंमलबजावणी कार्यक्षेत्र :-

अ.१ ते ६ येथे समाविष्ट उपघटकांतर्गत मोठ्या जनावरांचे २० व लहान जनावरांच्या (शेळ्या / मेंढीचे बाजार) ४ बाजारांचे बळकटीकरण प्रकल्प कालावधीत करण्यात येणार आहे. या बाजारांच्या लाभक्षेत्रातून १४ तसेच, बीड व गोंदियामधील प्रत्येकी एक अशा एकूण १६ जिल्ह्यांमधून

पशुधन आधार सेवेची अंमलबजावणी प्रकल्प कालावधीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे ३ टप्प्यात करण्यात यावी.

अ - लहान जनावरांचे बाजार (शेळी मेंढी)

अ.क्र.	जिल्हा	बाजार समिती
१	अहमदनगर	कर्जत
२	पुणे	शिरूर
३	सातारा	दहिवडी
४	धुळे	साक्री

ब- मोठ्या जनावरांचे बाजार

अ.क्र.	जिल्हा	अ.क्र.	बाजार समिती
१	वाशिम	१	कारंजा
२	अहमदनगर	२	नेवासा
		३	राहता
३	अमरावती	४	चांदूर बाजार
४	बुलढाणा	५	मेहकर
५	यवतमाळ	६	पुसद
६	नागपुर	७	काटोल
७	भंडारा	८	लाखनी
८	सोलापूर	९	अकलूज
		१०	सांगोला
९	पुणे	११	खेड
		१२	बारामती
		१३	जुन्नर
१०	सातारा	१४	कराड
११	कोल्हापूर	१५	वडगाव पेठ
१२	नाशिक	१६	पिंपळगाव बसवंत
१३	धुळे	१७	शिरपूर
		१८	धुळे
१४	जळगाव	१९	अंमळनेर
		२०	जळगाव

८. उपरोक्त कार्यक्रमासाठी सहकार व पणन विभागाकडून आयुक्त पशुसंवर्धन यांना खाली नमूद लेखाशीर्षाखाली थेट निधी वितरीत केला जाणार असून, सदरचा निधी आयुक्त पशुसंवर्धन यांच्या स्तरावरून पशुसंवर्धन विभागाच्या प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष व संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त यांच्याकडे संगणक वितरण प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात यावा.

राज्य हिस्सा-

मागणी क्र. -व्ही-०२

मुख्य लेखाशीर्ष

२४३५- इतर कृषि विषयक कार्यक्रम,

(०१) पणन व गुणवत्ता नियंत्रण

(१९९) इतर अशासकीय संस्थांना सहाय्य,

(०१) बाह्य सहाय्यित प्रकल्प,

(०१) जागतिक बँक सहाय्यित महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्प (राज्य हिस्सा)

३२- अंशदाने,

(संकेतांक २४३५००१७)

बाह्य सहाय्याचा हिस्सा-

मागणी क्र. -व्ही-०२

मुख्य लेखाशीर्ष

२४३५ -इतर कृषि विषयक कार्यक्रम,

(०१) पणन व गुणवत्ता नियंत्रण,

(१९९) इतर अशासकीय संस्थांना सहाय्य,

(०१) बाह्य सहाय्यित प्रकल्प,

(०२) जागतिक बँक सहाय्यित महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्प (बाह्य वाटा)

३२- अंशदाने,

(संकेतांक २४३५००२६)

९. प्रकल्प अंमलबजावणी कक्षाकडून करण्यात येणा-या खर्चासाठी लेखाधिकारी, आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांचे कार्यालय यांना तसेच, उर्वरित कार्यक्रमासाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

१०. या प्रकल्पांतर्गत करावयाची खरेदी आणि संपादन करावयाच्या सेवा जागतिक बँकेच्या वित्तीय नियमावलीनुसार करण्यात याव्यात. जागतिक बँकेने मंजूर केलेल्या संपादन नियोजनानुसार (Procurement Plan) त्या त्या स्तरावर खरेदीची / संपादनाची कार्यवाही करावी.

११. पशुधन आधार सेवा या उपघटकाची अंमलबजावणी जागतिक बँक व पणन विभाग (नोडल विभाग) यांच्या मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे करावी. त्याचप्रमाणे प्रकल्प समन्वय कक्षाशी या संदर्भात नियमितपणे संपर्क व समन्वय ठेवण्यात यावा.

१२. पशुधन आधार सेवेच्या अंमलबजावणीसाठी सविस्तर मार्गदर्शक सूचना आयुक्त पशुसंवर्धन यांच्या स्तरावरून क्षेत्रीय कर्माचा-यांना तात्काळ निर्गमित करण्यात याव्यात.

१३. या कार्यक्रमांतर्गत अनु. क्र. १ ते ६ येथे नमूद विविध कार्यक्रमांसाठी सन २०११-१२ ते २०१८-१९ (दि.३१ ऑक्टोबर, २०१८ अखेर) या कालावधीत पशुधन आधार सेवा या पशुसंवर्धन विभागाच्या मंजूर उपघटक / उपघटकांसाठी उपलब्ध निधीचा तपशील खालीलप्रमाणे राहील.

(आकडे रु. लाखात)

अनु. क्र.	मंजूर उपघटकाचे नाव	राज्य शासन हिस्सा	प्रकल्प हिस्सा	लाभार्थी हिस्सा	एकूण
१	ग्राम पशुसंवर्धन विस्तार संघ- पशुसंवर्धन विस्तार महिला ग्रामसंपर्क कार्यकर्ती.	४.४०	३९.६०	०.००	४४.००
२	अहमदनगर जिल्ह्यात शेळी-मेंढी पालकांना आधार देणे.	२.९०	२६.१०	२८.१३	५७.१३
३	यवतमाळ, बीड व सातारा जिल्ह्यातून शेळी एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय यांची प्रात्यक्षिके आयोजित करणे.	२२.५३	२०२.७४	८३.१३	३०८.४०
४	पुणे येथील राज्यस्तरीय प्रशिक्षण संस्थेचे बळकटीकरण करणे.	२.७०	२४.३०	०.००	२७.००
५	अहमदनगर येथील शेळीमेंढी पालकांना / शेतक-यांना आधार देणे / शेळ्या मेंढ्यांची संघटीत बाजार व्यवस्था निर्माण करणे, शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करणे. व शेतकरी सामुदायिक सेवा केंद्राची स्थापना करणे, यवतमाळ येथे शेळी एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय राबविण्यासाठी सेवादाते, तसेच, शेळी एक उच्चमूल्यवर्धित व्यवसाय राबविण्यासाठी बीड व सातारा येथे व्यक्ती विशिष्ट सल्लागार सेवादाते व शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करणे.	७.३३	६५.९९	०.००	७३.३२
६	जनावरांची आरोग्य तपासणी शिबिरे आयोजित करणे	५२.७०	४७४.३०	०.००	५२७.००
	एकूण	९२.५६	८३३.०३	१११.२६	१०३६.८५

१४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०१७११०२१३२१३०५३०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्रचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विकास तु. कदम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री (कृषी) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. राज्यमंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव, सहकार व वास्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव (पदुम) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. सचिव, (पदुम) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
११. आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, औंध, पुणे-७
१२. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१३. प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र स्पर्धाक्षम कृषि विकास प्रकल्प, प्लॉट नं. एफ /ई ७, पहिला मजला, भूविकास बँकेचे प्रशिक्षण केंद्र, मार्केट यार्ड, गुलटेकडी, पुणे-३७
१४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१५. प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन (सर्व)
१६. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त (संबंधित १६ जिल्हे)
१७. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद (संबंधित १६ जिल्हे)
१८. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा) मुंबई /नागपूर
१९. जिल्हा कोषागार अधिकारी, (संबंधित १६ जिल्हे)
२०. निवडनस्ती (पदुम-४).

परिशिष्ट-१

महिला (पशुसंवर्धन विस्तार) ग्रामसंपर्क कार्यकर्ती यांनी दिलेल्या पशुसेवेबाबत
आकारावयाचे शुल्क

अ. क्र.	तपशील	एकक	शासन निर्णय दि.२८/०९/२०११ अन्वये निर्धारित शुल्क	सुधारीत शुल्क
अ. किमान तंत्रज्ञानावर आधारित प्रात्याक्षिके-				
१	स्वच्छ गोठा व्यवस्थापन व शेणाची जैविक विल्हेवाट-	प्रति शेतकरी	रुपये १०/-	रुपये १५/-
२	वाळवीची कोबडयाचे खाद्य म्हणून उपयोग करणे-	प्रति शेतकरी	रुपये १०/-	रुपये १५/-
३	खाणायोग्य शेवाळ उत्पादन कार्यक्रम	प्रति शेतकरी	रुपये १०/-	रुपये १५/-
४	सफल अंड्यांची तपासणी करणे	प्रति ५ अंडे	रुपये १०/-	रुपये १५/-
५	एक दिवसाच्या पिलांचे व्यवस्थापन	प्रति शेतकरी	रुपये १०/-	रुपये १५/-
ब. पशुसंवर्धन विषयक इतर कामाची सूची-				
१	सफल अंडी वाटप कार्यक्रम	प्रति अंडे	रुपये १/-	रुपये १.५०/-
२	खनिज मिश्रण वाटप	प्रति प्राणी	---	रुपये २/-
३	शेळ्या/ मेंढ्यांचे वजन करणे	प्रति प्राणी	-----	रुपये ३/-
क. व्यवस्थापनविषयक कामकाजाची सुची				
१	परसातील कोंबडयाना लसीकरण (१०० पक्षाच्या मर्यादेपर्यंत)	प्रति पक्षी	रुपये १/-	रुपये १.५०/-
२	परसातील कोंबडयाना जंतनाशके पाजणे	प्रति पक्षी	रुपये १/-	रुपये १.५०/-
३	शेळ्या मेंढ्यांना जंतनाशके पाजणे	प्रति प्राणी	रुपये २/-	रुपये ३/-
४	पक्षाचे खुराडे यांना निर्जंतुकीकरण करून गोचीड गोमाशी निर्मुलन करणे.	प्रति खुराडे	रुपये ५/-	रुपये ७.५०/-
५	शेळ्या/ मेंढ्यांचे परोपजिवी व बाह्य कीटकांचे नियंत्रण करणे	प्रति प्राणी	रुपये ३/-	रुपये ४.५०/-

- जंतनाशके, लसी व परोपजीवी बाह्यकिटकांचे नियंत्रण करणारे औषधे इ. साठी लागणारी औषधे ग्रामसमुहातील पशुवैद्यकीय दवाखान्यातून पुरवठा करण्यात येतील. सदरच्या औषधांचा वापर पशुवैद्यकांच्या सल्ल्यानेच करण्यात यावा.
- शासनाच्या विविध योजना व प्राणीजन्य उत्पादित मालाची अद्ययावत बाजारभावाची माहिती शेतक-याना त्यांच्या मागणीनुसार देण्यात यावी. या पशुसखीना शासनाच्या विविध योजनेमध्ये लाभार्थी म्हणून प्राथमिकता देण्यात यावी. पशुगणना व पशुधन विमा योजना ई. कामामध्ये पशुसखींचा समावेश करण्यात यावा, जेणेकरून त्यांच्या उत्पन्नात भर पडण्यास मदत होईल.
- सदर पशु सेवांसाठीचे विहित शासन शुल्क हे जनावरांच्या दवाखान्यामध्ये जमा करावयाचे आहे. तसेच, सदरची सेवा पशुसखीमार्फत पशुपालकांच्या दारात थेट उपलब्ध करून द्यावी. यासाठी पशुसखी यांना प्रवास भत्ता अथवा प्रवासाचे साधन शासनामार्फत पुरविण्यात आलेले नसल्याने व इतर कोणतेही भत्ते शासनाने दिलेले नसल्याने, त्यांचे मार्फत देण्यात येणा-या सदर सेवादरांमध्ये वाढ करण्यात आलेली आहे. व शासन शुल्क वजा जाता उर्वरित शुल्क संबंधीत महिला कार्यकर्तींचे पशुसखींचे अर्जित उत्पन्न राहील.
